SUZANNE LAURITZEN JOURDAN

Skatteoptimerad bosättning i Schweiz

Permanent bosättning i Schweiz kan vara mycket intressant ur ett skatteperspektiv. Landet erbjuder ett skatteklimat med attraktiva skattesatser samt rättssäkerhet genom bl.a. bindande skatteförhandlingar och en generellt positiv inställning av skattemyndigheterna visavi skattebetalarna. Schweiz är dock långt ifrån ett regelfritt land eller ett "laissez-faire"-system där allt är tillåtet eller inget syns. Landet är uppdelat i flera kantoner med individuella och självständiga regelverk vilket leder till stora skillnader i beskattningen. Denna artikel syftar till att visa på såväl fördelar som vissa "fällor" i de olika schweiziska regelsystemen. Artikeln fokuserar på individbeskattning och vissa av de mest relevanta aspekterna som bör beaktas när en person planerar att flytta till Schweiz.

1 Det schweiziska skattesystemet

Schweiz är en federal stat bestående av 26 kantoner. Skattesystemet är uppbyggt av federala, kantonala och kommunala skattelagar. På federal nivå hanteras exklusivt vissa skatter såsom källskatter, moms och stämpelskatter medan kantonerna relativt självständigt reglerar bl.a. kantonala och kommunala inkomstskatter, eventuella arvs- och gåvoskatter och förmögenhetsskatter. Förhandlingar med skattemyndigheter sker som konsekvens på olika nivåer beroende på vilken skatt som är relevant.

Trots att det finns en s.k. harmoniseringslag som syftar till att minska de regionala skillnaderna kan det i praktiken skilja stort mellan kantonerna, såväl i lagreglernas utformning som i den praktiska tillämpningen. De flesta kantoner tillämpar en progressiv beskattning men det finns kantoner som också tillämpar en proportionell beskattning oavsett inkomstnivå. Inkomstskatt tas även ut på federal nivå men representerar normalt endast ca en tredjedel av den totala inkomstskatten för en privatperson.

För individer som flyttar till Schweiz erbjuds två olika skatteregimer, den ordinarie skatteregimen och beskattning enligt den s.k. schablonbeskattningsregimen.[1] I det följande behandlas först regler och praktiska aspekter avseende schablonbeskattningen. Därefter kommenteras vissa betydelsefulla aspekter i den ordinarie regimen vilken, beroende på den enskildes privata och ekono-

[1] I fransktalande kantonerna ”imposition forfaitaire”, i tysktalande kantonerna ”Pauschalbesteuerung” och i italiensktalande kantonen ”imposizione globale secondo il dispendio”. På engelska används vanligtvis begreppet ”Lump-sum taxation”.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

miska situation samt typen och ursprunget av inkomsterna, i många fall är ett attraktivt alternativ till schablonbeskattningen och som därför bör beaktas vid planeringen av en flytt.

2 Schablonbeskattningen

2.1 Bakgrund och utveckling

Möjligheten att välja att beskattas enligt schablonbeskattningsreglerna har erbjudits av vissa kantoner sedan 1860-talet och har på federal nivå existerat sedan 1990. På internationell nivå kan reglerna jämföras med de s.k. remittance-reglerna som bl.a. erbjuds av Storbritannien och Malta. Sedan Storbritannien ändrade sina regler och i kombination med höjningen av sin inkomstskatt har många valt att flytta (vidare) till Schweiz. Som alla förmånliga skatteregimer utsätts även dessa regler för kritik och debatteras regelbundet i politik och media. Anledningen till att man även på nationell nivå ibland ifrågasätter dem är bl.a. på grund av att schweiziska medborgare själva inte kan tillämpa dem samt att de kan synas strida mot skatteförmågeprincipen då de i praktiken utnyttjas av personer som har förmåga att betala mer i skatt. Detta leder tid efter annan till folkliga motioner på kantonal nivå för att rösta om ett avskaffande. Dessa når i allmänhet ingen framgång, särskilt efter att man i media framhållit de betydande skatteintäkter som tillkommer kantonerna och indirekt alla skattebetalare. 2009 ledde dock en sådan folkomröstning i kantonen Zürich till ett avskaffade av regimen på kantonal nivå. Endast ca femtio personer berördes dock av denna lagändring och då endast på kantonal nivå eftersom reglerna alltjämt tillämpas på federal nivå. I dagsläget har inga andra kantonala förslag om folkomröstningar nått framgång men det är inte helt omöjligt att ytterligare kantoner följer. Det skall slutligen noteras att skattedirektörerna i samtliga kantoner har samstämmigt uttalat att de önskar att regimen finns kvar men har samtidigt presenterat förslag på vissa förändringar, vilka också är avsedda att påverka existerande s.k. rulings, dvs. redan förhandlade schabloninkomster.

2.2 Villkor

Ett av villkoren för att få tillämpa schablonbeskattningsreglerna är att personen bosätter sig i Schweiz för första gången eller efter en frånvaro av minst 10 år. Av detta följer att förhandlingen med myndigheterna i princip måste ske före eller samtidigt som personen bosätter sig i Schweiz. Vidare är ett villkor att personen inte utför avlönat arbete i Schweiz. Detta inkluderar allt från anställning till enskild näringsverksamhet och i vissa fall aktivt styrelsearbete. Det ska noteras att makan/makens situation också är av betydelse i sammanhanget. Den skattskyldiges civila status liksom familjemedlemmarnas nationalitet har dessutom betydelse.

Ett beslut om schablonbeskattning (ruling) gäller utan tidsbegränsning, så länge förutsättningarna inte förändras för den skattskyldige, t.ex. om boendet eller familjesammansättningen förändras.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

Det kan också nämnas att i flera dubbelbeskattningsavtal som Schweiz har slutit finns specialregler med särskilda villkor avseende inkomster från dessa länder för att personen skall kunna åberopa skatteavtalens begränsningsregler och samtidigt schablonbeskattningsreglerna.

2.3 Beskattningsprinciper och beräkningssätt

Principen bakom reglerna är att det skulle vara alltför svårt att kontrollera en utländsk persons inkomster och förmögenhet från/i utlandet. Därför är tanken att beskatta motsvarande en sådan inkomst som personen (och familjen) behöver för sitt uppehälle i Schweiz. Regimen är således endast ett alternativt beräkningssätt enligt vilket skatten baseras på levnadskostnaderna och inte på en exakt framräknad skattepliktig inkomst.

Årliga levnadskostnader inkluderar personens eller familjens kostnader för boende och underhåll, skatt, mat och kläder, resor, nöjen och kultur, ev. skolavgifter, ev. personalomkostnader m.m. Som en förenklingsregel stipulerar lagen att detta belopp minst skall motsvara fem gånger årsboendekostnaden.[2] Detta beräkningssätt är dock endast en utgångspunkt. I allt fler kantoner efterfrågas en mer utförlig uppställning av personens samtliga levnadskostnader eller tillämpas andra beräkningsregler t.ex. vid förvärv av fastighet istället för hyrd bostad. Familjesammansättning och ålder på de berörda personerna tillmäts också vikt. Samtliga kantoner tillämpar dessutom individuella minimibelopp avseende den inkomst som ska beskattas eller den skatt som skall erläggas.[3] Även valet av geografiskt område inom samma kanton kan bedömas olika, t.ex. kommer en bosättning i Verbier leda till en högre schabloninkomst än bosättning på någon annan ort i kantonen Valais.

Det skall uppmärksammas att reglerna avser inkomstskatt och förmögenhetsskatt och att även här skiljer beräkningssättet sig stort mellan kantoner, t.ex. inkluderas i vissa fall förmögenhetsskatten i schablonbeloppet medan man i andra fall kapitaliserar upp inkomstbeloppet för att få fram en skattepliktig fiktiv förmögenhet.

Det skall vidare noteras att reglerna inte omfattar t.ex. kantonal arvs- och gåvoskatt, även om det finns kantoner som erbjuder specialregler för personer som beskattas enligt schablonbeskattningsreglerna.[4] Dessa skatter tas således ut enligt de ordinarie skattereglerna, se nedan.

2.4 Deklarationsregler

När den schablonmässiga inkomsten och förmögenheten är beslutad har den skattskyldige friheten att välja om han vill tillämpa den eller istället den ordinarie regimen vid deklarationen. Under år då en person inte har stora inkomster kan den ordinarie regimen vara mer förmånlig, dock är det viktigt att i

[2] Förslag om höjning till 7 gånger årsboendekostnaden har lämnats.

[3] Förslag om en minimigräns om 400 000 CHF som underlag för federal skatt har lämnats.

[4] Som exempel kan nämnas kantonen Vaud som endast tar ut 50 % av den ordinarie arvs- och gåvoskatten.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

förväg undersöka i vilken mån myndigheten i den relevanta kantonen kommer att tillåta byten fram och tillbaka mellan regimerna.

Även inom schablonbeskattningsregimen skall en deklaration inlämnas varje år varvid det framförhandlade schablonbeloppet skall deklareras utöver vissa andra reella inkomster, se nedan. I vissa fall indexuppräknas beloppet eller justeras beroende på en förändring i familjesituationen (giftemål, barn etc.). Taxeringen sker baserat på de skattesatser som gäller i den kanton och kommun där den skattskyldige är bosatt, med tillägg för federal skatt.

2.5 Kontrollberäkningen

En mycket viktig del i samband med den schweiziska deklarationen är den s.k. kontrollberäkningen. Denna beräkning, som görs varje år i deklarationsblanketten, innebär att skatten på schabloninkomsten jämförs med skatten på dels inkomster och förmögenhet från schweizisk källa, dels inkomster för vilka den skattskyldiga har tagit ett dubbelbeskattningsavtal i anspråk för att begränsa utländsk källskatt. Om skatten baserat på nettoinkomsten i kontrollberäkningen blir högre än skatten på schablonbeloppet, kommer inkomsterna från kontrollberäkningen att ligga till grund för beskattningen det året.

Som exempel kan nämnas en person som erhåller utdelning från ett svenskt bolag vilket som utgångspunkt utlöser 30 % kupongskatt. Om den skattskyldige vill åberopa dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Schweiz för att nedsätta denna skatt till 15 % skall utdelningsinkomsten tas upp i kontrollberäkningen. I en situation av detta slag kan det dock finnas goda möjligheter att omstrukturera innehavet och därmed undvika kontrollberäkningens tillämpning.

Ett annat exempel är en individ som erhåller svenska privata tjänstepensionsinkomster vilka Sverige som utgångspunkt belägger antingen med ordinarie inkomstskatt eller med s.k. SINK-skatt (särskild inkomstskatt för utomlands bosatta). Om den skattskyldige åberopar dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Schweiz för nedsättning av denna källskatt till noll måste motsvarande inkomst deklareras i kontrollberäkningen. Om denna inkomst överstiger schablonbeloppet innebär det således att den skattskyldige beskattas på detta belopp istället. Denna regel är mycket viktig att uppmärksamma för de som överväger att flytta till Schweiz och ta ut t.ex. betydande tjänsteinkomster på kort tid. I sådana fall kan ordinarie beskattning i en lågbeskattad kanton vara ett mycket intressant alternativ, särskilt mot bakgrund av den schweiziska ibland speciella behandlingen av pensionsinkomster.[5]

För inkomsterna från vissa specifika länder finns också särskilda beräkningssätt liksom krav på att särskilda skattesatser tillämpas, enligt den s.k. ”modifierade schablonbeskattningsregimen”.[6] Det skulle emellertid gå för långt att

[5] Reducerad skattesats, i vissa fall baserat på en klassificering såsom investeringsfond o.s.v.

[6] Österrike, Belgien, Kanada, Tyskland, Italien, Norge, USA. Även avtalet med Frankrike innehåller specialregler i detta avseende.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

i denna artikel redogöra för dessa regler varför de endast nämns för att uppmärksamma att sammansättningen och ursprunget av en persons inkomster kan få mycket stor betydelse i det enskilda fallet.

3 Ordinarie skatteregim

3.1 Generellt

Vid en jämförelse med schablonbeskattningen kan konstateras att ordinarie beskattning innebär att personen mister sekretessen avseende sina reella inkomster och sin förmögenhet eftersom deklarationsplikten inte längre är begränsad till inkomster och förmögenhet från schweizisk källa. Visserligen har Schweiz en helt annan praktik och andra regler vad gäller offentlighet och t.ex. medias tillgång till privatekonomiska uppgifter än t.ex. Sverige men denna aspekt är likväl av stor betydelse och ofta en avgörande anledning till att personer väljer att beskattas enligt schablonbeskattningsreglerna. Den ordinarie skatteregimen innebär också att transaktioner avseende utländska tillgångar, och t.ex. omstruktureringar av innehav, måste beaktas också ur ett schweiziskt perspektiv, till skillnad från schablonbeskattningsregimen.

Det kan vara lätt att tro att länder klassificerar och behandlar inkomster på samma sätt. En sådan utgångspunkt kan dock medföra stora missförstånd och få betydande konsekvenser. Nedan redogörs därför kortfattat för vissa betydelsefulla skillnader jämfört med svenska regler.

3.2 Skatt på kapitalinkomster

Schweiz gör som utgångspunkt ingen uppdelning motsvarande den svenska i inkomstslaget tjänst respektive kapital. Lön, utdelning, ränteinkomster m.m. läggs således ihop. För att uppmuntra och underlätta för t.ex. fåmansföretagare tillämpas dock särskilda regler för utdelning från bolag där ägarandelen i det utdelande bolaget uppgår till minst 10 %. Enligt dessa regler beskattas på federal nivå endast 60 % av inkomsten och på kantonal beskattas vanligen mellan 50–70 %, beroende på kanton. Reglerna tillämpas också på motsvarande utdelningar (inkl. likvidation) från utländska bolag.

En annan väsentlig och förmånlig skillnad jämfört med Sverige är beskattningen av kapitalvinster från försäljning av värdepapper. Dessa är skattefria under förutsättning att de anses utgöra privata tillgångar. Kapitalförluster är följaktligen inte avdragsgilla. Motsatsvis är kapitalvinster skattepliktiga och kapitalförluster avdragsgilla om aktierna skulle anses utgöra tillgångar i en näringsverksamhet, (jämför med det svenska begreppet handel med värdepapper). Praxis på området visar att denna bedömning är relativt strikt och en person som utför t.ex. omfattande eller mycket vinstgivande transaktioner kan således hamna i denna ”fälla”, t.o.m. när förvaltningen har skötts diskretionärt av bank. Utöver beskattning av kapitalvinster leder en klassificering till näringsverksamhet också till socialavgiftsskyldighet.

Vidare bör uppmärksammas att det finns särskilda regler som syftar att undvika att utdelningsinkomster tas ut som kapitalvinster, t.ex. vid interna

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

aktieöverlåtelser. Det finns även motsvarande skalbolagsregler som kan behöva beaktas och ofta bör denna aspekt regleras i överlåtelseavtalet eftersom skattekonsekvenserna kan vara beroende av hur köparen hanterar tillgångarna i det överlåtna bolaget. Slutligen skall nämnas att utskiftade medel till följd av likvidation behandlas som skattepliktig utdelning och inte som skattefri kapitalvinst.

3.3 Andra skatteaspekter

På federal nivå finns varken arvs- eller gåvoskatt eller förmögenhetsskatt utan dessa har överlåtits till kantonernas självständiga reglering. Förmögenhetsskatt finns i de flesta kantoner men skattesatserna är betydligt lägre än de tidigare svenska. I många kantoner har det vidare införts begränsningsregler motsvarande den tidigare s.k. ”pomperipossalagen” genom vilka förmögenhetsskattskyldigheten sätts i relation till den skattskyldiges inkomster.

Arvs- och gåvosakatt tas ut i de flesta kantoner men ingen kanton beskattar överlåtelser mellan makar och ytterst få tar ut skatt på arv eller gåva mellan föräldrar och barn. I fall då personer inte är gifta eller situationer med speciella familjesammansättningar finns dock skäl att vara uppmärksam på dessa aspekter. På samma sätt måste äktenskapsförord, testamenten etc. kontrolleras och eventuellt anpassas till den nya bosättningssituationen.

Lån från egna bolag är tillåtet och det publiceras varje år s.k. ”safe haven rules” avseende den räntesats som normalt anses rimlig.

Slutligen kan nämnas att Schweiz inte har några s.k. CFC-regler som hindrar investering i lågbeskattade bolag men däremot en relativt strikt behandling rörande tillämpningen av dubbelbeskattningsavtal t.ex. för att undvika s.k. treaty shopping liksom regler om fast driftställe och/eller verklig ledning som under vissa förutsättningar kan leda till schweizisk beskattning för en utländsk juridisk person.

4 Dubbelbeskattningsavtalet

Gällande dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Schweiz slöts 1965 och har sedan dess varit föremål för vissa mindre ändringar. I skrivande stund pågår omförhandling av avtalet, framförallt i syfte att införa en vidare informationsutbytesklausul. Det är i dagsläget oklart om även andra förändringar kommer att ske. Avtalet i dess nuvarande form är vid en första anblick ett klassiskt motsvarande OECD-modellavtal. I metodartikeln skall emellertid den s.k. omvänd credit-artikeln observeras. Denna artikel innebär att en person som är obegränsat skattskyldig i Sverige, t.ex. på grund av väsentlig anknytning dit, får beskattas fullt ut i Sverige, med avräkning för schweizisk skatt, under tre år från avresan. I många fall har inte denna regel uppmärksammats av den nyligen inflyttade skattskyldige som alltså tror sig vara skyddad av avtalet från första början och kan få en otrevlig överraskning om han/hon tar emot en större utdelning eller pensionsutbetalning under denna period. Den positiva konsekvensen av denna regel är samtidigt att efter tre år från avresan

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

spelar det mindre roll om personen faktiskt har kvar väsentlig anknytning till Sverige, förutsatt att personen anses ha hemvist i Schweiz enligt dubbelbeskattningsavtalet och att svenska domstolar respekterar Sveriges åtaganden enligt dubbelbeskattningsavtalen, en fråga som f.n. ligger för prövning hos Regeringsrätten.[7]

Slutligen påminns åter om den s.k. kontrollberäkningen enligt schweiziska deklarationsregler, eftersom den kan få mycket stor effekt för den schweiziska beskattningen. Denna regel är aktuell oavsett personens skattemässiga status i Sverige.

5 Rekommenderat tillvägagångssätt

En person som överväger att flytta till Schweiz bör utreda såväl de svenska som schweiziska aspekterna redan i ett tidigt stadium och jämföra de olika alternativen som står till buds. Det handlar härvid först om att undersöka i vad mån personen kommer att kunna anses släppa väsentlig anknytning, vilket innefattar en analys av ägarstrukturen av tillgångar. Det kan här finnas anledning att omstrukturera för att optimera beskattningen på bolagsnivå och/eller för att begränsa källskatter.

Om personen redan har flyttat till Schweiz och först därefter ska vidta omstruktureringar aktualiseras även de schweiziska reglerna vilka t.ex. inte erbjuder motsvarande möjligheter till skatteneutrala underprisöverlåtelser och där bl.a. konsekvenserna av interna aktieöverlåtelser noga måste beaktas.

Som ovan nämnts bör också valet av beskattningsregim vara utrett redan före flytt. En person som flyttar utan att ha beaktat beskattningsregimen kan annars t.ex. helt förlora möjligheten att schablonbeskattas. Vid flytt till Schweiz måste också uppehållstillstånd sökas enligt specifika regler vilka varierar, bl.a. beroende på om personen avser att arbeta eller inte i Schweiz.

En analys av den skattemässiga statusen skall, om den skall vara till nytta för individen, omfatta en analys av personens kommande skattesituation, dvs. beskattningen av de inkomster och förmögenhet som han/hon uppskattar sig att få framöver. Som framgår ovan blir den schweiziska bedömningen helt beroende av om personen beskattas enligt ordinarie regler eller schablonbeskattningsregimen. Det är onekligt att schablonbeskattningsregimen har stora fördelar i att den erbjuder individen såväl enkelhet som sekretess men den har också sina nackdelar och ”fällor” genom restriktioner och specialregler. Den ordinarie skatteregimen kan därför, särskilt i en ”lågskattekanton”, erbjuda ett mycket förmånligt alternativ, dels genom att det då inte finns några minimibelopp för skattepliktig inkomst eller skatt, dels mot bakgrund bl.a. av den förmånliga partiella beskattningen av vissa utdelningsinkomster. En rekommendation är därför att i ett tidigt stadium, före en faktisk flytt, börja analysera och jämföra de olika situationerna.

[7] Förhandsbesked den 22 december 2009, dnr 131-08/D.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51

6 Sammanfattande kommentarer

En flytt från Sverige till Schweiz kan gå snabbt och smidigt samt innebära en skattemässigt mycket fördelaktig situation för den enskilde. Det finns dock många alternativ, ett antal specialregler och även ”fällor” att noga beakta, både i intern rätt och i dubbelbeskattningsavtalet. En noggrann analys och planering av situationen bör ske i ett tidigt skede. Detta kräver kompetent rådgivning och effektiv koordinering av samtliga relevanta aspekter, såväl inför som efter en flytt. Även eventuella genomförda eller kommande ändringar i relevanta regelverk måste stämmas av. Med ett sådant tillvägagångssätt kommer en flytt till Schweiz med all sannolikhet att bli mycket lyckosam.

Suzanne Lauritzen Jourdan är delägare och verksam som internationell skatterådgivare hos KENDRIS private AG i Schweiz (www.kendris.com).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:51